

Rädde Svartedalens Vildmark

Verksamhetsberättelse 2014

Flesevatten, rast- och utsiktsplats i Ranebo naturreservat.

Foto: Kåre Ström

RÄDDA SVARTEDALENS VILDMARK

Rädda Svartedalens Vildmark får härmed redovisa följande verksamhetsberättelse för 2013, det sextonde verksamhetsåret som formellt bildad förening, och med den huvudsakliga uppgiften att tillvarata Svartedalens natur-, kultur- och friluftsvärden inom Svartedalens f.d. kronoparker.

Ändamål

Rädda Svartedalens Vildmark har, enligt de stadgar som antogs vid en konstituerande stämma 1997-03-03 i Kungälv, som syfte att verka för att skydda och bevara Svartedalens natur- kultur- och friluftsvärden. Föreningens uppgifter är:

- ☐ att verka för att bilda naturreservat eller andra skyddsformer av f.d. Assidomäns kronoparksområde på ca 4500 hektar och att landskapsekologisk planering genomförs i hela Svartedalen
- ☐ att genom informationsverksamhet, utställningar exkursioner och föreläsningar skapa en opinion hos allmänheten för Svartedalens vildmark och dess stora natur- kultur- och friluftsvärden.
- ☐ att bedriva insamlingar till stöd för markinköp och skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer i Svartedalen

Styrelse

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordförande

Kåre Ström	KungälvSORnitologerna Göteborgs Ornitologiska Förening
------------	---

Sekreterare

Stig Johannesson	KungälvS Naturskyddsförening
------------------	------------------------------

Kassör

Bertil Olsson	Svartedalens Jakt- och Viltvård
---------------	---------------------------------

Övriga styrelseledamöter

Christina Carlsson	Bange släktförening
Ragnhild Crawford	KungälvS Naturskyddsförening
Ingela Johnsson	Föreningen Bevara Svartedalen
Thomas Myremark	Stenungsunds Naturskyddsförening
Ingemar Pedersen	Sportfiskarna i Väst
Lars Peterson	KungälvS Naturskyddsförening KungälvSORnitologerna

Revisorer: Kurt Axelsson och Björn Thorén, Kungälv

Årsberättelsen 2014

Sammanträden och möten

Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden utöver årsmötet. Föreningen har även vid olika tillfällen träffat representanter från berörda kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Västkuststiftelsen, Skogssällskapet samt markägare i olika frågor som rör skogsbruk, vindkraft, väg- och kraftledningsfrågor, skötsel och arrendefrågor inom jakt och fiske samt natur- kultur- och friluftsförfrågor i Svartedalens naturreservat.

Fältarbeten, utredningar och inventeringar

Under året har naturvårdsinventeringar, utredningar och fältarbeten ägt rum i Svartedalen. Föreningen har lagt ned ett stort arbete på utökad skydd av skogsmark i naturreservatet, skogsavverkningar, ärenden som rör reservats- och Natura 2000- frågor, vindkraftverk, vissa naturvårdsobjekt och skötselfrågor. Andra frågor har berört friluftslivet, stigar, rastplatser, jakt- vilt- och fiskefrågor och eftersatt vägunderhåll i reservatet. Verksamheten har även omfattat kulturmiljöer i Svartedalen, bl.a. restaurering av gamla torp och röjning av uppväxande träd och buskage vid igenväxande gamla torphemman i Svartedalen.

Exkursioner

Exkursioner har i huvudsak skett i samarbete med Västkuststiftelsen och med lokala naturskyddsföreningar och fågelföreningar. Guidade turer har utgjort olika natur- friluftsför- och kulturvandringar till olika delar av Svartedalen, bl.a. till torpruiner och vildmarksvandringar i Svartedalens naturreservat.

Informations- och opinionsarbete

Rädda Svartedalens Vildmark har kontinuerligt haft kontakter med boende i Svartedalen, samt med media och med en intresserad allmänhet, även från utlandet. Informationen om den egna verksamheten har till stor del förmedlats via föreningens hemsida, www.raddasvartedalen.se, som fortlöpande sköts av föreningens webbmaster Anders Melin.

Skrivelser till myndigheter och samråd m.m. om natur- kultur- och friluftsförfrågor

Rädda Svartedalen har haft en omfattande skriftväxling med olika myndigheter och organisationer, med EU, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, berörda kommuner, Västkuststiftelsen, Skogssällskapet och med Våge Svensson, som är markägare till den del i naturreservatet där skogsbruk fortfarande får bedrivas. Det har främst handlat om avverkningar och skydd av ytterligare skogsmark i Svartedalens naturreservat och Natura 2000-områden. Skrivelserna har även berört konsekvenserna av det pågående skogsbruket för friluftslivet och den biologiska mångfalden, inte minst för de fågelarter och naturtyper i området som är särskilt skyddsvärda enligt Natura 2000- regelverket.

Stor framgång för föreningen – skydd av ytterligare ca 300 ha skogsmark

Mycket tack vare föreningens utredningar och skriftväxling med EU har Naturvårdsverket och Länsstyrelsen efter långdragna förhandlingar tecknat avtal med Våge Svensson om skydd av ytterligare ca 300 ha skogsmark, främst i den södra delen av reservatet. Avtal om inträngsersättning tecknades mellan staten och Våge Svensson under året vilket medförde att Länsstyrelsen tog ett beslut togs den 29 september 2014 om ändring i vad som omfattas av

skyddet i naturreservatet. Rädda Svartedalens Vildmark hade tidigare ifrågasatt Skogssällskapets skogsbruksplan i samband med försäljningen till den nye markägaren. Planen hade en hänsynsnivå på bara ca 6 % istället för 17 % enligt vad som krävdes av Natura 2000-bestämmelserna. Föreningen har varit drivande i frågan att genomföra den stipulerade högre hänsynsnivån och har även till EU redovisat ett gediget utredningsmaterial som har rört förekomst och status av berörda Natura 2000-arter och deras livsmiljöer. En stor del av utredningsarbetet har utförts av en naturvårdskonsult, MN Naturdokumenta, på uppdrag av föreningen. Utredningen, ”EU-fåglar och skogsbruk i Svartedalens Natura 200-område”, har belyst påverkan av skogsbruket på EU-fåglarna i Natura 2000-området med utgångspunkt från olika inventeringar i området.

Omfattande skogsavverkningar och ny skogsbruksplan

Det är positivt att det under året antligen blev klart med ett avtal mellan staten och Våge Svensson om skydd av ytterligare skogsmark i den del av reservatet där skogsbruk får bedrivas. Ett av föreningens motiv har varit att försöka säkra ett mindre tjäderbestånd i den södra delen i Svartedalens naturreservat och få till en skyddad korridor mellan reservatets norra respektive södra tjäderpopulation. Tyvärr har det efter det att avtalet slutits inkommit ett stort antal anmälningar om skogsavverkning från Våge Svensson och Skogssällskapets sida i resterande delar av reservatet. Föreningen har förgäves försökt uppmärksamma Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen på effekterna av de många samtidiga avverkningarna och särskilt vad gäller risken för utarmning av tjäderbiotoper och tjäderspelplatser. Under slutet av året har skogsbruket successivt intensifierats och omfattande arealer med hyggen har tillkommit i de delar där skogsbruk är tillåtet. Många besökare har reagerat över avverkningarna som genomförts på kort tid i reservatet. Våge Svensson och Skogssällskapet har även påbörjat ett arbete med en ny skogsbruksplan för det resterande ”skogsbruksområdet”. Föreningen har framfört synpunkter till Skogssällskapet inför arbetet med denna plan och hoppas få gehör för ett antal förslag och projekt.

Vindkraftverk och kraftledningsplaner

Av flera ansökningar om vindkraftverk i och kring Svartedalens naturreservat återstår en vindbruksplan, vid Dalen och Gräsvattnet, strax söder om Svartedalens naturreservat. Planen har reducerats till två verk. En av medlemsföreningarna, Bevara Svartedalen, har med framgång arbetat aktivt mot planerna och utgörs av många kringboende i området. Rädda Svartedalen har gjort en naturvårdsinventering och funnit flera lokaler av en rödlistad art, hedjohannesört, samt häckande skyddsvärda fågelarter i området. Det är osäkert om de planerade verken överhuvudtaget kommer att etableras i området.

Svenska Kraftnät och en 400kv ledning rakt över Stendammen

Svenska Kraftnät har - trots omfattande protester från markägare, boende och föreningar i flera kommuner – arbetat vidare på planerna på att dra en 400 kilovolts luftledning i en bred ledningsgata från Skogsäter vid Trollhättan genom Svartedalen till Stenkullen utanför Göteborg. I nuläget är huvudalternativet att dra ledningarna över Stendammen och vidare genom sydöstra Svartedalen. Föreningen har i upprepade skrivelser tillsammans med andra föreningar ifrågasatt utbyggnaden av kraftledningen och protesterat mot ledningsdragningen och krävt att ledningarna skall grävas ned i marken med hänvisning till bl.a. stora naturvärden. Det gäller t.ex. förekomsten av häckande trana och orrspelplats vid Stendammen. Ledningsfrågan kommer slutgiltigt att avgöras av regeringen.

LONA-projekt i Svartedalen – en guidebok över olika utflyktsmål

Rädda Svartedalens Vildmark har fortsatt arbetet med en guidebok över ett antal populära utflyktsmål och vandringsleder. Boken handlar om ett 15-tal olika ”smultronställen” med beskrivning av natur friluftsliv och kulturhistoria. Boken kommer att ges under våren 2015.

Sammanfattning och slutord

Rädda Svartedalens sjuttonde verksamhetsår i Svartedalen, 2014, blev ett händelserikt och framgångsrikt år. Mycket tack vare föreningens inventeringar, utredningar och skriftväxling med EU har ytterligare ca 300 hektar skogsmark undantagits från skogsbruk och fått ett varaktigt skydd. Det har skett genom inträngsersättning och avtal mellan staten och Våge Svensson, som är markägare till den del av reservatet där skogsbruk är tillåtet. Föreningens verksamhet har under 2014 främst varit inriktat på utredningar, naturvårdsinventeringar, bevakning och uppföljning av skogsavverkningar och gallringar. Vi har även anordnat exkursioner och haft guidade vandringar till intressanta natur- och kulturmiljöer i reservatet. Föreningen har även sammanställt material till en omfattande guidebok med text och bilder som beskriver flera attraktiva utflyktsmål i reservatet. Det är ett samarbetsprojekt med Västkuststiftelsen, Kungälv kommun och Kungälv Orienteringsklubb med stöd av statliga bidrag, ett s.k. LONA-projekt.

Intresset för Svartedalens vildmarksområde fortfarande är mycket stort efter sjutton års verksamhet. Föreningen får ofta förfrågningar om området och hemsidan, www.raddasvartedalen.se är välbesökt. Det är också mycket glädjande att Svartedalen utgör ett av de mest välbesökta naturreservaten i västra Sverige. Vår viktigaste uppgift är att slå vakt om Svartedalens natur- kultur- och friluftsvärden samt försöka nå ut till fler människor och locka dem att besöka och uppleva detta värdefulla och tätortsnära vildmarksområde.

Rädda Svartedalens Vildmark

Kungälv den 14 mars 2015

Christina Carlsson Ragnhild Crawford

Ingela Johnsson Stig Johannesson

Thomas Myremark Bertil Olsson

Ingemar Pedersen Lars Peterson

Kåre Ström